

Nro 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 20-dik napján 1793.
esztendőben.*

Hibernia.

Ennekelötte igen tsekély tekintete és hatalma
vólt a' Hiberniai Parlamentomnak. *Poyning*
Edvard, vice király képét viselő minister idejében
hozatott közönséges törvény szerént, a' melly az
ő nevéről mind ekkorig *Poynings-Lav* nak, az az,
Poyning törvényének neveztetett, az Angliai Par-
lamentomnak hire 's jóvá hagyása nélkül, sem
egybe gyülleni, sem ollyatén tárgyakról tanáts-
kozni nem vólt abban izabad, a' melly az An-
gliai királynak és ministeriumnak tettzése ellen
lehetett volna. Söt minekelötte valamelly *Bill*

elő vétettetett volna a' Hiberniai alsó és felső házban, az az, parlamentomban, szükség vólt azt a' meg vizsgáltság végett, a' *Dublini* királyi titkos Tanács eleibe terjeszteni, 's annak engedelmével arról tanátskozni. Illyenképen az Angliai Parlamentomhoz képest csak árnyék vólt a' Hiberniai Parlamentom.

Most már, minekutánna, mind más Európai pallérozottabb birodalmakban, mind Nagy Britanniában a' türhetetlenségnek gonosz mirigye megszünt, a' Hyberniai Catholicus keresztényeknek tökéletes vallásbeli gyakorlás engedtetett, és az ott lévő Parlamentomnak is előbbi tekéntete és méltósága vissza adattatott volna: sok olly tárgyak vétettetnek akban elő, mellyek a' Hiberniai lakosoknak további boldogságokra, és a' N. Britanniai constitutióinak állandóságára tzeleznak. — Leg közelebb múlt hólnapnak 16 napján tartatott gyűlésben ismét elő fordulvan a' Parlamentomnak reformatiója, hosszas beszéd vólt a' királyi ministeriumnak hatalmáról, 's annak a' közönséges dolgokba való bé folyásáról, a' melly tárgy az Angliai Parlamentomban is gyakorta sok vetélkedést okoz. Sokan közülök a' Hiberniai *Foxal*, *Forbes* úrral égyütt azt állították, hogy a' Nagy Britanniai constitutióinak lelke égy átallyában ki rekeszti a' király udvari fő tiszteit a' parlamenti gyűlésekből (n). — Mások ismét abban az értelemben vóltanak, hogy a' Parlamentom tagjainak választásokra a' polgároknak vólna jussok. *Dennis Brown* ellenben azt erősítette, hogy ő mindenkor törvényes fejedelmének jussait, és a'

(n.) *Az Angliai királyi udvari tisztek kilentzen vagynak, úgymint:*

1. *A' Lord High Steward, az az, az Országának*

királyi ministeriumnak tekintetét fogja védelmezni. Még több vetélkedés vólt következett napon, a' titkos öszve gyüllések iránt bé adatott *Bill*ről, és egészlen más nap reggeli 4 óráig tartott. — Lord *Grattau* két óráig tartott hosszas beszédjébe protestált az ellen, mint a' nemzet szabadságával ellenkező tárgy ellen. — Az *Attorney*, az az, királyi fiscus erős okokkal meg táfolván ötöt, szükségesnek itilte azon *Bill*nek bé vétettetését. — Például hozta az *Athlónai* titkos szövetséget, mellynek tzellya a' Nagy Britanniai constitutzióznak fel forga ása, és a' birodalomnak 's égyházának semmivé való tételé, mellynek elegendő tanúbizonyságai vóltanak az ölzve szövetkezett *Hybernusok*nak ki nyomtatott manifestumai. *Hobárt* avval rekelzette bé az egyptmással való vetélkedést, hogy, ha ezen *Bill* által gát nem tétetődne a' nép mozúlásainak, és az égyenetlenségnek 's pártosságnak lelke még első fűvében meg nem főjtattana, lehetetlen vólna *Hyberniát* a' végső vesze-

P 2

fő birája, kinek ennekelötte való idökben igen nagy hatalma vólt.

2-dik a' Lord High Chancellor, az az, a' nagy Cancellarios, a' királyi Cancellariának leg főbb birája, az Ország petsettyének gondviselője, és a' felső Parlamentomnak szószóllója, a' kinek mivel sok fontos dolgok fordúlnak meg rajta, igen tanúlt, és a' törvényekben jártas embernek kell lenni.

3-ik a' Lord High Treasurer; az az, a' fő Tárnok mester, a' melly hivatalt régtől fogva a' királyi első minister szokta viseini, ha nem Angliai Peer, az az, nem tagja a' felső Parlamentomnak, mivel minden pénz adományt tárgyazó *Bill* az alsó Parlamentomban szokott fel

delemtől meg menteni. — Már is, *úgymond*, napoként öregbedik a' békételen Hybernusoknak Izámok. *Wexfordnál* többen ezernél ütötték magokat öszve, és mindenütt, a' hová fordulnak, égetnek és pufztitnak. Nem elegendő meg zabolázásokra a' tartománybeli katonaság. Azokat, a' kik melléjek állanak, keményen meg esküdte-
tik, és azokkal a' fegyverekkel fegyverkeztetik fel,

*vetetni, és így, ha ő a' felső Háznak tagja, nem lehet jelen az alsó háznak tanátskozásai-
ban, és vetélkedéseiben, 's nem tellyesitheti
olly könnyen a' királynak kívánságát. Most
a' hires Pith viseli ezen hivatalt.*

4-dik a' Lord President of the Council, az az, a' királyi titkos tanátsnak Előülője.

5-dik a' Lord Privy - Seal, t. i. a' titkos királyi petsétnek gondviselője. Minden királyi privilegiumok, donátiók, *gratiónalis* levelek, ennek kezén fordulnak meg leg elsőben.

6-dik a' Lord Great Chamberlain t. i. a' fő komornyik mester.

7-dik a' Lord High - Constable, az az, a' fő udvarnok mester.

8-dik a' Earl - Marshal, t. i. az udvari fő marsal.

9-dik a' Lord High - Admiral, az az, a' tengeri dolgokat kórmányozó minister.

Ezekről az Angliai fő hivatalokról tartsuk meg:

a. *Hogy azokat a' király szokta ki osztogatni.*

b. *Hogy senki sem birhattya azokat örökség szerént, ki vévén a' fő komornyik mestert, és fő Marsalt, az elsőbbet az Ancasteri, az utólsóbbat pedig a' Norfolk-i hertzegek birják örökségül.*

a' mellyeket a' lakosok házaiknak el pusztitatasokkor találának. Az *Attornesynak* ezen beszéde nagy figyelmetességet okozott a' Hyberniai parlamentom tagjaiban, és mingyárt bé vétettezt a' bé adattatott *Bill*.

A' Márs Istennek tett véres Aldoizatokról.

Kurirunknak 10-dik árkusában, a' 158 ik lapon eggy két szóval emlékeztünk azon tsatáról, melly múlt hólnapnak 19-ik napján a' Gr. *Wurmser* Cavallerie Generál kórmánya alatt lévő seregek és Frantziák közt, *Moderbachnál* és *Rombergnél* történt. Ennek bővebb le irását, múlt szeredán adta ki a' Bétsi hadi Kantzellária, melylyet a' mennyivel szívesebben kívánták Erd. Olvasóink tudni, annyival örömeztőbb kívánnjuk közleni. Gr. *Wurmser* Cavallerie Generál tudósítása szerént, Juliusnak 19-dik napján, reggeli 5 órakor, mintegy 1200 főből álló Fr. gyalogság ki masirozott *Herdtből* a' tükör hid előtt fekvő tetőkre, kiknek kemény ágyú tüze, nemcsak a' szélső örrökön állott lovasainkat, hanem a' nevezett tetőkön vigyázott gyalog vitézeinket is kényszerítette ör álló helyeiket oda hagyni, és a' *Bellheimi* választó út felé magát vissza vonni. De itten sem tartották sokáig való maradásokat bátor-ságosnak lenni, mivel, a' mint a' vizsgálásra ki küldetett lovasok hirül vitték, 3000 főből álló lovas és gyalog Frantziák a' *Herxheimi* úton *Bellheim* felé menni igyekeztenek, hogy ekképen a' tükör hidnál meg állapotott gyalog Fr. katonasággal

c. *A' fő Cancellarios*, a' *fő Tárnok mester*, a' *királyi titkos tanáts előülője*, és a' *királyi petsétnek gondviselője minden hertzegeknél* (kivéven a' királyi hertzegeket) *fellyebb valók rangjokra nézve*, és a' *felső Parlamentomban is első helyet foglalnak.*

magokat égyyesítvén, ör álló seregeinket körül vehessék, 's el foghassák.

Tudtára adatván e' dolog Gróf *Gyulai Sámuel* regementebeli kapitány *Ketskés* úrnak, a' ki szinte a' *Bellheimi* út mellett állott vigyázaton, minthogy, mind a' tükör, mind a' *Belheimi* fa hid el valának az ellenség által foglaltatva, maga companiájával, és egy tzúg lovassággal a' rákásra vágatott erdő háta megé vette magát, de onnan is bellyebb szoritatott a' *Frantziáknak* számos ágyúi által, a' kik a' *Germersheimi* erdő szélét jobb és bal részről el foglalták, és magokhoz várták azt az 1000 főből álló gyalog colonnét, a' melly *Herdt* tájékaról *Sondernheim* felé tódúlt, és ottan állott vigyázatainkat is a' le vágatott erdő háta megé menni kényszerítették.

Minekutánna minden külső örrökön állott seregeink a' le vágatott erdő háta megé vonták volna magokat, három lovagló ágyút, és két escadron lovasságot, u. m. az *Erdödy* magyar huszárjai közül egy, és a' Császár dragonyosai közül is egy escadront küldött *Kospoth* G. M. azoknak segítségekre, és nemtsak az előtte állott, hanem az erdőben el rejtezett *Frantziákra* is keményen ágyúztatott. De minekutánna tsak hamar öt öt ágyús két batériát vitt volna ki az ellenség az erdő szélnek jobb és bal szárnyaira, és azoknak tüzét leg inkább a' gyalogságnak fedezésére küldetett lovasságra intézte volna, sőt két oldalról is kártáts golyóbisokkal kezdett volna ellenek dolgozni: jelt fuvatott az említett Generál a' visszafordulásra, és mind a' lovasságot, mind a' gyalogságot a' *Sondersheimi* út mellett készitetett sántzokig vonta vissza. Ezt látván az ellenség, ki rohant az erdőből, és mind a' fellyebb említett két batériain lévő, mind az erdőből ki vont több ágyúiból keményen tüzelt vissza indúlt seregeinkre, és a' *Sonderheimi* sántzainkra: mindazáltal a' mi redutaink sem halgattanak, sőt olly hathatos feleleteket adtak nékie, hogy, nemhogy előbb mehetett volna colonnéjával, sőt inkább

fél óra múlván kénytelenített magát ágyúival egyetemben vissza húzni.

Igy lévén a' dolog, leg ottan egy osztály lovasságot küldött ki *Kospoth* G. M. az ellenség további fel tételének meg kémlelésére, melly által értésére esvén, hogy a' *Sonderhejmi* út mellett meg állapadott, és újobban seregeinknek meg támadására készítette volna magát: két lovagló ágyúval, és ugyan annyi haubitzával küldötte *Ollinger* pattantyús kapitányt eleikbe, a' ki jól intézett ágyú golyóbisai és gránátjai által, egészen vissza nyomta a' *Frantziákat*. Ekkor *Kospoth* G. M. is a' *Szerviai* szabad seregnek égyik osztályát, egy compánia kemény lövökkel, és egy compánia *Sclavoniai* véghelyi katonákkal az erdőbe küldötte, az ott leselkedő ellenségnek kiűzésére, mellyet hiven és serényen el is követvén ki küldetett vitézeink, és egészen meg tisztitván az erdőt az ellenségtől, ki rendeltetett külső őrállóink vissza mentek előbbi örreikre a' tükör hid háta megé; az ellenség pedig, az ottan lévő tétőkre, és a' *Herdti* erdő tsutsához vonván magát, lovasaival, 's ágyúival égyütt ottan telepedett le. Ebben a' tsatában sok holt embert és lovat hagyott az ellenség hátra, és kettő vitézeink körmeik közzé esett közülök. Részünkről, ámbár sűrűen repültenek legyen is felénk az ágyú golyóbisok, két embernél, és két lónál több el nem velzett, 's ötnél több nem esett sebbe. — Kiváltképen való módon ditsiri *Kospoth* G. M. Gr. *Erdödy* huszár regementéből való fő Strázsa mesternek B. *Szörény* úrnak vitézi maga viseletét és hadi talentomait, ennek a' vitéz magyarnak, a' ki a' közelebb múlt *Török* háborúban is gyakorta való próbáit adta vitézi bátorságának, a' ki a' *Móldvai* Vajdának *Ypsilandinak* el fogattatásakor jelen vólt, a' ki a' Vajdát mellybe döfni akaró töröknek kezét tulajdon kardjával két felé vágta, egy szóval, annyit mivel, hogy még akkor méltó lett volna a' keresztnek el nyerésére. Gróf *Nostitz* Császár dragonyos regementebeli

fő Strázsa mester, és *Ollinger* pattantyús kapitány is *Janka* fő tűz tsinálóval égyetemben, érdemek szerént meg ditsirtettek az említett Generál úr által.

Ugyan azon időben, mellyben ezek a' Cs. K. seregeken történtenek, a' *Bellheimon* túl készített redutokban, avagy föld várakban állott *Conde* hertzeg seregéből való 30 Frantzia nemeseket is meg támadta az ellenségnek egy colonéja, 4 ágyúval, és két haubitzával. *Salques* Generál kormánya alatt lévő 30 Fr. nemesek, egy egész óráig állották ki az ellenség ágyúinak kemény tűzét; hanem látván *Salques* Generál, hogy föld vára oldalának fedezésére ki küldetett őr állóit a' számos ellenség vissza nyomta, és azon igyekezne, hogy gyalogsága által körül kerithesse a' föld várat, mintegy 100 lépésnire visszahúzza ugyan magát, de azomban olly alkalmas helyen állapotott meg, hogy apró fegyverének tüze miatt előbb nem mehetett az ellenség. Fülébe menvén *Conde* hertzegnek e' történet, minden halasztás nélkül ismét 30 nemeseket küldött *Salques* Generál hátrálásának fedezésére, a' ki velek öfzve tsatolván magát, a' *Queich* vizén, térden felül ért vizben által ment, és mind annak partyán hányt redutában fekvő 60 Fr. gránátérosokat, mind az azok előtt állott 250 főből állott gyalogságot puska végére tett bajonetákkal meg támadván, 60 embert közülök meg ölt, 12 öt el fogott, a' többit pedig szerentséssen elkergette. A' mint iratik, az ő alatta lévőök közül csak 1 veszett el, és 11 esett sebbe. Ezen tsatában vitézkedett Fr. nemeseket érdemek szerént meg ditsirte *Conde* hertzeg.

Táborunknak közepe tája ellen is mingyárt viradtakor egynéhány seregek indúltanak ki mind Landaviából, mind az az előtt fekvő Fr. táborból, és a' mint minden mozdulásaiából gyanítani lehetett, olly fel tétellel, hogy cordonunkon által fúrván magokat, a' Moguntziába szorittatott

attyokfiait fel óldozhassák a' kemény ostrom alól. Elsőben is tehát, mintegy négy ezer főből álló gyalogság és lovasság indult útnak reggeli öt órakor *Merlheim* és *Darlheim* közt, *Bornheim*, és az erdő tsutsa felé, és a' *Queich* vize mellett balra, *Offenbach*, *Ottersheim*, és *Knittelsheim* felé fordult. Kevés órával azután *Mészáros* Generál Májor úr kormánya alatt lévő minden külső ör állóinkat meg támadták, és vissza is nyomták egygy kevésbé eleinte; mindazáltal a' nevezett magyar vezérnek bölts rendelései, az ör állóknak segítségekre hirtelen oda küldetett seregeinknek álhatatossága, és *Thill* pattantyús hadnagynak jól intézett ágyú tüze által nemcsak meg akadályoztattak további előmenetelektől, hanem ennekfelette annyira vissza szoritattak, hogy vigyázó seregeink újobban előbbi örreikre álhattanak. Nyóltz szekér sebeseket vittének a' Frantziák ezen tsatából *Landauba* vissza. Vitézeink közül 1 ember veszett el, 4 esett sebbe.

Vigyázó seregeinknek jobb szárnya felé is két Fr. colonné indult ki, reggel jókor az *Arxenheimeri* tetők, és *Albersveili* völgy felé. Ahozképest mingyárt egygy fél compániát rendelt ki *Hotze* Generál a' Sclavóniai végbeli seregből, ugyan annyit a' *Wurmser* szabad seregéből, és a' *Rohán* tábori vadász katonái közül, a' kik seregünk' jobb szárnyának fedezésére küldettétvén a' *Frankveileri* tetőkre, végbe vitték ugyan a' parantsolatot, de meg nem álhatván a' számós ellenség előtt, kéntelenek vóltak magokat az erdőbe vonni. Öszve szedte ugyan *Hotze* Generál el széledett katonáit, és néhány Sclavóniai végbeliekkal öregbitvén azokat, ki üzte az ellenséget, de mivel nagyobb vólt ennek ereje, mint az övé, e' mellett mindenkor pihent emberekkel állott elő, és mind ágyúiból, mind apró fegyvereiből keménnyen tüzelt ellene: szükségesnek lenni itilte katonáit öszve húzván, az ellenségnek szüntelen való tüzeleése alatt, az erdőből magát ki húzni, és *Gleisweiler* és *Burweiler* háta megé venni, melly hátra-

lásában nagy segítségére vólt néki a' *Kleist* regementebeli Prusszus gyalogság. — Mennyi lett legyen az ellenségnek vesztesége, meg határozni nem lehetett; részünkről 26 ember hólt meg, 63 esett sebbe, kik között vólt a' Sclavóniai harmadik batalionnak kapitánya *Jovich* úr.

Más nap, u. m. Juliusnak 20-ik napján, nem esett ugyan semmi tsata, de mivel akkor is szüntelen való mozdulásban vóltanak a' Frantziák, és mind *Jokrimból*, mind *Weisenburgból* tsuportosan mentenek ki, könnyen lehetett a' következett nap esett történetekhez gyanítani. Ahozképest a' *Modebachi* völgyben állott Prusszus seregeknek segítségekre egy osztály Sclavóniai végkatonák küldettettek ki, egyfersmind olly rendelések tétettek, hogy akármelly szempillantásban üssön seregeinkre az ellenség, mindenkor készek legyenek az ellent-állásra. Következett napon egynéhány colonnében mutatta is magát, mind seregeinknek bal szárnya felé, mind közepén, de semmit nem kezdett. Ellenben jobb szárnya felé egy colonné a' *Modebacheri* völgy végén fekvő tetőket foglalta el, más része öt ágyúval meg kerülvén ezen hegyet, az erdőbe vette magát. Ilyenképen kéntelen vólt *Valentini* Prusszus Obrist-lájtinánt a' *Modebacheri* völgyet el hagyni, és a' *Weyher* mellett állott *Kleist* füsilier regementével magát öszve kaptsolni.

Azonközben egy más Fr. colonné *Gleiszweiler* nevű faluval által ellenbe állott rendbe, melly miatt kéntelen vóltak a' faluban állott Prusszus vigyázók az *Anna* hegyen táborozó batalionhoz magokat vissza vonni. Dél tájban el kezdődött az apró fegyverből való tüzelés *Gleiszweiler* mellett, azután pedig az ágyú ropogás is *Pechingen* nevű falura, mellyben a' harmadik Sclavóniai batalion fekszik vala. Noha pedig *Pechingenen* túl 800 Fr. lovasság, és annak háta megett mintegy 2000 főből álló gyalogság állott fegyverben; még is mindazáltal amazok, sem az égyyesült Cs. és Prusszus seregeket meg támadni, sem előbb tó-

dúlni nem méreszlettek, félvén a' szőlő hegyen lesően állott vadász katonáinktól és kemény lövőinktől.

Ellenben a' *Modebacheri* völgyben mind jobban jobban szaporodott az apró és nagy fegyvereknek ropogása, és ámbár az ottan lévő Pruszus vadász, és a' Sclávóniai végbeli katonáknak segítségekre *Terczi* regementéből egy compánia és 1 ágyú küldtetett: mindazáltal így sem lehetett az ellenség erejének ellent állani, hanem vissza kellett vitézeinknek magokat a' *Modebacheri* völgyből a' *Weyheri* síkokra vonni. Közel 60 embert vezített el az ellenség ebben a' vakmerő és déltől fogva setét éjjelig tartott tsatázásban. Részünkről 2 ember vezett el, 46 esett sebbe, kik között vólt Gróf *Welsberg* fő hadagy, Gróf *Wurmbrand* és *Odenkirchen* zászló-tartók *Terczy* regementéből, nem külömben *Bobenhejm* all hadnagy a' pattantyús seregből.

Sokkal nagyobb erővel mentenek Juliusnak 25 napján *Mörtheim* és *Damheim* között, jobbra *Eszingen*, balra pedig *Offenbach*, *Ottersheim*, és *Knittelsheim* felé, *Mészáros* G. M. kórmányára bízott külső vigyázó seregeinkre, úgy annyira, hogy kéntelen vólt a' nevezett próbált vitézségű magyar vezér örrön állott katonáit, u. m. a' Szerviai szabad seregnek két osztályát, *Leopold* Ausztriai fő herczeg huszárjainak 3 tüzgját, *Erdödy* huszárjainak és *Mack* vasas regementének egy esdronját, *Császár* és *Preis*z gyalog regementeknek egy egy osztályát, a' velek lévő ágyúkkal egyetemben hirtelen öszve húzni, és az ellenség ellen vinni.

Noha pedig igen keményen ágyúzott réá az ellenség, és minthogy nagy erővel is vólt, tsuportosan tódult előre: még is mindazáltal, nemtsak meg nem rettent attól *Mészáros* G. Maj., sőt inkább bizván vitézeinek álhatatosságokban, és karjaiknak erejében, egészen 12 óráig tartoztatta azt, és még tovább is ellent állott vólna nékie,

ha *Wurmser* Cavallerie - Generál parantsolatot nem adott volna előbbi vigyázó helyére való visszafizsa menetelre, mellyet leg szebb rendel, és szüntelen való maga védelmezésével végbe is vitt.

Ekképen semmi tartalékja nem lévén az ellenségnek, egész erejével az alsó Hochstadti földvárakig nyomúlt előre, és mintegy fél óráig szüntelen agyúzott azokra, hanem a' mi pattantyúsaink sem maradtak adossak, sőt inkább olly derekasan szórták közükbe az ágyú és kártáts golyóbisokat, hogy, nemcsak előbb nem mehettek, sőt inkább kénytelenek vóltak oda visszafizsa térni, a' honnan oda mentenek. Azombau három osztály huzárokkal, felső és alsó Hochstadt közzé ment *Mészáros* Gen. Májor, olly fel tétellel, hogy ha lehetséges lejénd, az oldalába tsaphasson az ellenségnek, de mivel ez 4 batallion gyalogsággal és 8 escadron lovassággal állott elő *Eszingen* és *Bornheim* között, azt a' parantsolatot vette *Wurmser* Generáltól, hogy, 3 huzár osztályai mellé venné a' Császár karabélyos regimentének egy osztályát, menne *Knöringen* alá, és ottan tsapna a' Frantzia seregeknek oldalába. Végbe is vitte *Mészáros* Gen. Májor még pedig olly szerentsésen, hogy ámbár eleinte keményen viselték légyen is magokat; mindazáltal tsak hamar rendetlenségbe hozattatván a' magyar huzároknak vitéz karjaik által, két ágyúknak hátra hagyásokkal visszafizsa futottanak.

Az alatt egy más Fr. colonné *Frankweiler* felé indulván ki, az ott lévő tetőkre vonta magát, mellyet mindazonáltal az *Anna* hegyén fegyverben állott Prusszus Generál *Kleist* regimentének granatéros batalionnya, és a' *Kovachevich* Obester vezérsége alatt lévő Sclávoniai vég katonák egészlen *Burweilerig* visszafizsa nyomták. Itten öszve kaptsolván magát *Kovachevich* Obester *Hócze* G. Májorral és *Thadden* Prusszus Generállal, a' *Heinfeldi* kápolnánál meg állapadtak, és az ottan által menni akart Fr. colonnét egészlen visszafizsa szo-

ritották. De csak ugyan így sem voltak elegendők az ellenség erejének le nyomására; ahozképest kénytelen volt *Hotze* G. Májor magát rajtok által vágni, *Roth* mellé magát venni, *B. Splényi* F. M. L. pedig, éjféli után 1 órakor *Edighofent* oda hagyni, és örrön állott seregeink jobb szárnyának fedezésére *Venninget* el foglalni. Illyenképen a' bé következett éjjel meg szünnén a' tüzelés, éjféli után egész tsendesség lön.

A' miképen az által szökött katonák beszélték, 300 ember esett el a' Frantziák közül, 700 sebesítetett meg, 18 fogadtatott, 16 ló nyeretett el. — Részünkről 90 ember hólt meg, 169 kapott sebet. A' meg hóltak között volt *Lanois* al-hadnagy *Tertz* regementéből, *Kovachevich* al-hadnagy, és *Berich* zászlótartó a' Sclavóniai harmadik batalionból, *Andraevich* zászló-tartó a' Szerviai szabad seregből. A' sebbe estek között volt *Kölbel* Obester és *Benyóvszky* kapitány a' Császár karabélyos regementéből, Gr. *Scharfenberg* kapitány, és Gr. *Szapáry* Terczy regementéből; *Czekó* és *Ogorliska* kapitányok, és *Dkaliese* a' Sclavóniai harmadik batalionból; *Grajevich* fő hadnagy a' Szerviai szabad seregből, *Rieger*'s *B. Splényi* kapitányok, és *Radnótfáy* al-hadnagy *Leopóld* fő hertzeg huszár regementéből.

Ebben a' tsatázásban mások felett meg különböztették magokat *Ott* Obester *Leopóld* fő hertzeg regementéből, *Kovachevich* Obester a' Sclavóniai véghelyi katonák között, *Schlegelhofer* Obester, *Coucin* fő Strázsa mester és Gróf *Scharfenberg* kapitány Terczytól, *Kölbel* Obester *Benyóvszky* kapitány a' Császár Karabélyosaitól, *Piatsek* Oberstlájtnánt az Erdödy huszároktól; *Beaumont* Oberstlájtnánt és *Frey* fő Strázsa mester *Wurmser* Generál segédjei; *Matejtsik* fő Strázsa mester a' Szerviai szabad seregből, (és így nem igaz, hogy el fogadtatott volna a' Frantziák által, a' mint némellyek hirleltették); *Ogurliska*, *Carivoli*, *Gramond*, *Zekó*, *Merzerich* kapitá-

nyok, és *Dkallesevich* 's *Egerlich* zászló-tartók a' a' Sclavóniai vég katonák között, *Hertelendy* 's *B. Splényi* kapitányok, *Bánffy* fő- és *Limon* alhadnagyok Leópold fő hertzeg huszar regimentéből; *Till* pattantyús hadnagy; végezetre Generál *Mészárosnak* segédjei *Lang* fő hadnagy Leópold fő hertzeg regimentéből és *Kapenda*.

Az eddig le irt hadi történetek a' felső Rhénusi kerületben fekvő *Weteraviai* tartományban estenek. A' mi az azután következett napokon egész Juliusnak utolsó napjáig történt, jövő alkalmatossággal fogjuk E. Olvasóinkal közleni.

Frantzia Ország.

Noha tsak nem minden nap elég dolga vagyon a' *Guillotinének*, még is szüntelen szaporodik a' Fr. köz társaságnak belső ellensége. Úgy írják, hogy a' *Vendei* osztályban öszve gyülekezett Royalistáknak száma 120 ezer főre megyen, és négy corpusra vagyon fel osztatva, 40 személyből álló hadi tanátsnak kórmánya alatt. Leg nevezetesebb vezérjeik: *Gaston*, *Marigny*, *Bernát Desessart*, *Castelinaux*, *Langremede*, *Laroche*, *Jacquelme*, *Stoffet*, *Lescure*. Mindegyik corpusnak egy egy vezére, és egy regularis katonaságból álló serege vagyon, melly szüntelen való munkasságban vagyon, és ha a' szükség kíványnya, a' szomszéd falukban lévő parasztok mennek segítségekre. Minden katona 3 's 4 napra való kényeret veszen magához, a' midőn valamelly fontos dolog adja magát elő; sőt még éjjel is párnáik alá teszik a' parasztok fegyvereiket. — Mihelyt leg kisebb veszedelemben vagynak ezek a' Royalisták, leg ottan kurirok futnak a' 40 személyből álló hadi tanátshoz, minden lárma harangok meg vonattatnak a' falukban. Viaskodásoknak kezdetén egy kevéssé vissza szokták magokat húzni, a' patrióta seregeknek bellyebb való tsalatásokra, ekkor bizonyos jel adásra öszve seregelvén, környül keritik őket, 's el vesztege-

tik. Éppen így bántak *Villárs* mellett, múlt hólnapnak 10 napján, holott csak nem egészen el törölték a' Frantzia közönséges társaságnak hadi seregeit.

Juliusnak 29 napján tartatott gyűlésben nagy rémulést okozott *Condének*, *Moguntziának* és *Valenciennesnek* el vétetések, és mingyárt akkor el végeztetett, hogy *Custine* Generál adattasson által a' revolutionális széknek — hogy Generál *d' Oyre*, *Moguntziának* volt kormányozója árestomba tétetessen — hogy az ott volt nemzeti biztosak adjanak számot annak által adatásáról, és hogy onnan ki költözött katonaság bellyebb mennyen az Országba. A' nevezett váraknak elvesztése egészen *Custinnek* tulajdonítatik, és sokaktól haza árúlással vádoltatik. Világosan ki mondatik felőle, hogy az ő titkos parantsolatyára adta volna által *d' Oyre* Generál *Moguntziát* a' Prusszusoknak, hogy mind ez, mind amannak Agense, a' Capitulatio előtt való napon a' királynál lettenek és vele tanátskoztanak volna. *Houchard* Generális avval vádollya *Custinét*, hogy az ő tsalárd biztatására nem ment volna a' *Moguntziában* bé zárlottaknak fel óldozásokra, hogy *Custiné* világosan azt írta volna *Levasseux* Generálnak: *Az Austriacusokat és Hafsusokat, úgymond, szabad tettzésedre bizom, ellenben kedvezz a' Prusszusoknak* — hogy 76 ágyút parantsolt *Ryssel* várából ki vitettetni, hogy ekképen annyival könnyebben jádzhassa azt az ellenségnek kezébe s. a. t. Illyen költeményekkel vaki tyák a' N. Gyűlés tagjai a' népet, mintha csak haza árulásból származna, a' midőn a' Frantziák várakat vesztenek. Ezen 's ezekhez hasonló vádak miatt, egész Páris városa annyira agyarkodik ellene, hogy midőn *Jul. 31-ik* napján, a' tömlötzből a' revolutionális itilő szék eleibe vitettetett, és ő ekként kiáltott volna, a' nézésére öszve gyűlt sokaságnak: *Éllyen a' nemzet, a' nép ezt kiáltotta vissza: Guilotinára a' haza árúlot, Guilotinára ezt a' gaz embert!*

Augustusnak első napján a' többek közt a' végeztetett el a' N. Gyűlésben, hogy *Lamarriere* Generál is a' revolutionális itilő széknek adattasson által, hogy minden *Capet* familiájához tartozó személyek, ki vévén *Capet Lajosnak* (igy nevezik a' meg öletett királyt) gyermekeit, és azokat a' kik a' törvénynek fegyvere alatt vannak, küldetessenek ki a' Frantzia köz társaságnak birtokából. — — Hogy *Capet Lajos* gyermekeire csak annyi költség tétetessen, a' mennyi tartásokra elegendő legyen — hogy a' vólt királyoknak minden temető helyeik, és emlékeztető oszlopaik, a' mellyek a' sz. *Dienes* templomában, avagy másutt vóltanak, August. 10-dik napján, rontattassanak le — hogy minden azon birodalmakból való idegenek, a' mellyek ellenek hadakoznak, és 1789-ik elztendőfől fogva semmi ingatlan jószággal nem birnak, leg ottan fogattassanak meg, petsételessenek el, és vizgáltassanak meg írásaik.

* * *

Jelentés.

Posonban *Wéber Simon Péter* úrnak könyvnyomtató műhelyében illy tzimű könyv nyomtatatik mostan: *Rontó Pálnak*, egy magyar köz katonának, és *Gróf Benyóvszky Móritznak* életek, földön, tengereken, álmétkodásra méltó történetjeiknek, 's véghez vitt dolgaiknak le írása, a' melylyet hazánk dámáinak kedvékért versekbe foglalt *Gróf Gvadányi József magyar lovas Generalis*. — Ezen munka a' Pesti vásárig ki fog a' sajtó alól jönni. Találtatnak fellyebb nevezett *Wéber Simon Péter* úrnál azon *Gróf* munkáiból más nyomtatványok is, u. m. az *Ország Gyűlésének Satyrice-critice* való le írása s. a. t. egy falusi *Notariusnak* *Budára* való útazása; *Török háborúra* tzelő gondolatok; *XII Károly Svétzia Ország királyának* élete, és álmétkodást felül múló vitézségének le írása s. a. t.

Doct. Decsy, Sámuel.